

Svar på fullmäktigemotionen, direkt initiativrätt till ungdomsfullmäktige

Stadsstyrelsen 05.05.2025
484/00.01.01.00/2025

Beredning och tilläggsuppgifter:
förvaltningsdirektör Roope Lenkkeri, fornamn.efternamn@porvoo.fi

Nea Hjelt har 24.2.2021 lagt fram en fullmäktigemotion där hon föreslår att ungdomsfullmäktige ges rätt att väcka initiativ vid fullmäktiges sammanträden. Vilhelmiina Eskola har lagt fram en motsvarande motion 18.2.2025, som Socialdemokraternas, Svenska folkpartiets, De grönas, Samlingspartiets och Kristdemokraternas fullmäktigegrupper har instämt i. I Eskolas motion föreslås att ungdomsfullmäktige ges direkt initiativrätt vid fullmäktiges sammanträden.

Hjelt konstaterar att det är viktigt att unga ges möjlighet att påverka beslut som gäller dem själva. Eskola motiverar sin motion med flera grunder. För det första konstaterar hon att Borgå har förlorat certifikatet Ungdomsfullmäktigepositiv kommun som beviljades staden år 2022 eftersom ungdomsfullmäktige inte har direkt initiativrätt i stadsfullmäktige. Eskola konstaterar att direkt initiativrätt är ett tecken på att ungdomarnas åsikter uppskattas och beaktas i beslutsfattandet. Ungdomsfullmäktiges rätt att ta kommuninvånarinitiativ är inte en rättighet som kan jämföras med fullmäktigemotioner, vilket också framgår av en undersökning av Finlands Ungdomsfullmäktiges Förbund. Undersökningen visar att endast 7 % av ungdomsfullmäktige utnyttjade sin rätt att väcka kommuninvånarinitiativ, medan hela 58 % utnyttjade sin rätt att väcka fullmäktigemotion. Eskola hänvisar också till ett stort antal andra städer där ungdomsfullmäktige har rätt att väcka fullmäktigemotioner.

Enligt en utredning som Finlands Ungdomsfullmäktiges Förbund rf gjort har ungdomsfullmäktige redan i 125 kommuner i Finland direkt initiativrätt. Med direkt initiativrätt avses rätten att väcka motioner på motsvarande sätt som det i förvaltningsstadgan föreskrivs om fullmäktigeledamöternas rätt att väcka motioner. Till skillnad från den motionsrätt som föreskrivs för fullmäktigeledamöterna i kommunerna är det i allmänhet särskilt stadgat om den allmänna rätten för kommunmedlemmarna att väcka initiativ. Bestämmelser om kommuninvånarnas initiativrätt finns i 24 § i kommunallagen och det är ett centralt sätt för kommuninvånarna att delta i och påverka det kommunala beslutsfattandet. En direkt initiativrätt som föreslås ges ungdomsfullmäktige i Borgå innebär rätt att ta initiativ till kommunens verksamhet eller förvaltning, och initiativet behandlas av stadsstyrelsen. Dessutom skulle en representant för ungdomsfullmäktige vid fullmäktigemötet ha möjlighet att i likhet med motionstagaren presentera sin motion, och fullmäktige skulle få kännedom om stadsstyrelsens beslut om ungdomsfullmäktiges initiativ och ha möjlighet att föra en diskussion om det.

I Borgå väcker fullmäktigeledamöterna motioner i ett separat system för fullmäktigemotioner och inte vid fullmäktiges sammanträden. Därför är det i praktiken inte ändamålsenligt att ge en direkt initiativrätt till en representant för ungdomsfullmäktige i stadsfullmäktige, utan till ungdomsfullmäktige som organ. Denna praxis har intagits i flera städer och den betonar att rätten hör till ungdomsfullmäktige som organ. Detta avses också i de aktuella motionerna.

Med beaktande av motiveringarna i motionerna och de finländska kommunernas positiva erfarenheter av den direkta initiativrätten som getts ungdomsfullmäktige, är det motiverat att till Borgå stads förvaltningsstadga foga följande bestämmelse som ska vara 7 mom. i punkten 101 § Motioner:

Ungdomsfullmäktiges initiativ behandlas i samma beslutsfattningsordning som fullmäktigeledamöternas motioner.

Bilagor
Hjelts fullmäktigemotion
Eskolas fullmäktigemotion

Stadsdirektören
Stadsstyrelsen beslutar ge ovanstående förslag som sitt svar på Hjelts och Eskolas motion och sända svaret till stadsfullmäktige för kännedom.

Dessutom föreslår stadsstyrelsen för stadsfullmäktige att förvaltningsstadgan ändras så att 101 § Motioner läggs till 7. moment: "Ungdomsfullmäktiges initiativ behandlas i samma beslutsfattningsordning som fullmäktigeledamöternas motioner."